

Q-gjengen

Q-gjengen

Disney leverer det som ser ut til å bli deres siste film innen det klassiske, 2-dimensjonale animerte uttrykket.

Home on the Range
Will Finn, John Sanford
Disney
2004
Buena Vista
16:9 Fullskjerm
Dolby Digital 5.1
73 min.
2

4

Cornball

I skrivende stund ser det ut til at

Q-gjengen er Disney-konsernets siste helaftens animasjonsfilm innenfor det tradisjonelle, «håndtegnede» uttrykket. En tradisjon, og en kulturbærebjelke som strekker seg tilbake til *Snøhvit og de syv dverger* (1937), er dermed brutt. Når staben bak *Q-gjengen* hadde gjort sine siste strøk på filmen, stengte konsernet dørene på hovedkontoret til Walt Disney Feature Animation i Orlando, Florida. Nå satser Disney-konsernet for fullt på datagenererte figurer, og sier takk og farvel til den animasjonsteknikken som har holdt hjulene i gang siden Mikke Mus tok sine første steg i 1928.

Q-gjengen blir dermed en form for minnetale over et dødsdømt filmuttrykk. Kanskje ikke slik Disney selv ønsket det, men som du vet: Money talks og bullshit... du skjønner hva jeg mener. Sammenliknet med de siste krampetrekningene fra Disney på langfilmfronten er ikke *Q-gjengen* så aller verst. I mine øyne er den betraktelig bedre enn eventyrfilmene *Atlantis - En forsvunnet verden* (2001) og *Sjørøverplaneten* (2002), dog ikke fullt så spenstig som *Lilo & Stitch* (2002), men heldigvis tappet for Phil Collins og det sentimentale klisset som utgjorde *Min bror bjørnen* (2003).

Q-gjengen er en vilter historie fra det ville vesten, hvor heltene er heltmodige, skurkene er skurkete og hvor kuene har en stor porsjon mot. I filmen introduseres vi for premiekua Maggie (Roseanne Barr) i det farmen hun bor på blir tvangsauksjonert, og hun må flytte. Neste tilholdssted er den lille gården Himmelkroken, men heller ikke her står det bra til med finansene. Dersom ikke eieren spar opp penger, blir også denne gården solgt. Dyra på gården engasjerer seg, og kuene, med Mrs. Calloway (Judi Dench), Grace (Jennifer Tilly) og Maggie i spissen, tar saken i egne klover.

Treenigheten setter kurs mot byen for å overtale myndighetene om å droppe kravet. Vel fremme støter de på den overivrige sheriffhesten Buck (Cuba Gooding Jr.) og dusørjegeren Rico (Charles Dennis). Rico jakter på den notoriske kvegtyven Alameda Slim (Randy Quaid), hvis hode er verdt \$750 - nøyaktig den summen som skal til for å redde Himmelkroken. De tre kuene tar det som et tegn fra Shiva, og begir seg ut i en jurrystende jakt etter Slim.

Filmen innehar alle de ingrediensene som man forventer av en westernfilm - her finner du saloonslosskamp, jaktscener på hest og med tog, samt den evige kampen mellom det gode og det onde. Filmens sterkeste kort er det fantastiske skuespillerensemblet som gjør stemmene. Jeg har ikke hørt så mange kjente og gode stemmer samlet i en Disney-film før, og de aller fleste gjør en strålende innsats. Roseanne Barr er irriterende i egen høye person, men som melkeku er hun ubetalelig. Tilsvarende irriterende er Cuba Gooding Jr. i de filmene jeg har sett, mens han som kung-fu-fightende hest, er høyst severdig. Som alltid er det de slemme figurene som byr på de mest interessante karaktertrekkene og Randy Quaid formelig bader i ondskap som Alameda Slim, mens Steve Buscemi er personifiseringen av en sleip ål som Wesley. De norske stemmene greier ikke helt å leve opp til det amerikanske kjendisnivået, men Mari Maurstad, Ellen Horn og Suzanne Paalgard gjør seg som kuer.

Det er ikke den mest engasjerende historien som fortelles i *Q-gjengen*, men det gjør godt å se at Disney har fått grepet om humoren igjen etter den suppete *Min bror bjørnen*.

Q-gjengen byr på noen særs morsomme scener og karakterer. Blant mine favoritter i filmen er de ekstremt lobotomerte Willie-brødrene og kaninen Lucky Jack som aldri lever opp til navnet. Det er sogar en håndfull velplasserte filmreferanser som de voksne kan hygge seg med, mens barna hylar av jodlingen til Alameda Slim. Som så ofte for Disney, er manuset filmens achilles hel. Det er en noe tung historie som formidles, hvor det blir litt for mange tvangsauksjoner og oppkjøp av gårder til at dette fungerer ypperlig for barn.

Animasjonen er enestående, som man har blitt vant med fra Disney hvor tradisjonell celleanimasjon møter datagenererte elementer i tre dimensjoner. Formmessig fortsetter uttrykket i den stilistiske formen som ble etablert med filmer som

Tarzan (1999) og

Atlantis - En forsvunnet verden.

Q-gjengen er holdt i et strengt, geometrisk formspråk, som det tar litt tid å bli vant til.

Eksempelvis er grisens ører og hestens hover utformet som trekanter. Alle karakterene har sterke karakteristika som understrekes og overdrives til komisk effekt. Dette gjør at filmen har et slående og velfungerende uttrykk.

Musikk er en viktig ingrediens i de fleste Disney-filmer, så også *Q-gjengen*. Heldigvis har filmskaperne løst sing-a-long-aspektet godt denne gangen, og sangene til Alan Menken er godt fortøyd i historien. Artistene som fremfører sangene er valgt med omhu og når kd lang gjør sin beste honky-tonk på låta «Little Patch of Heaven» er det særdeles vellykket. Og det er rett frem gåsehudfremkallende når Bonnie Raitt lider seg igjennom «Will the Sun Ever Shine Again?». Mesterlig.

Det er ikke en uforglemmelig film Disney avslutter dette kapittelet med, og det kan nok hende at de angrrer på avgjørelsen når den uunngåelige nedturen kommer for de datagenererte filmene en gang i fremtiden. Enn så lenge står

Chicken Little klar til å overta animasjonstronen i 2005 og et sted der fremme venter også *Toy Story 3*.

Utgivelsen:

Q-gjengen ser og høres respektabel ut. Bildet som presenteres er rent og pent i kjent Disney-stil, og komprimeringen er velgjort. Den kreative staben hos Disney har stappet hver eneste bilderute med informasjon og bevegelse, så komprimeringsjobben har nok bydd på utfordringer, men det er ingen skjemmende blemmer å se. Filmen byr ikke på en stor lytteropplevelse og bruken av fem pluss én kanal er sparsommelig. Det meste av den auditive informasjonen ligger mikset i front, og de bakre høyttalerne våkner først skikkelig til live i den omveltende gruvescenen.

Når man kommer til ekstramaterialet er denne utgaven relativt godt utstyrt. Barna kan glede seg over en ekstra kortfilm under tittelen «Et eventyrium: Tre små griser». Ingenting å hoppe i taket av og benevnelsen kortfilm er en liten overdrivelse, så forvent ikke noe i retning av det Pixar pleier å levere på sine DVD-utgivelser. De minste får også en spill- og aktivitetsavdeling med vitser og jodling.

For de voksne innledes ekstramaterialet med en håndfull utelatte scener. Hvert segment introduseres av regissørene, Will Finn og John Sanford, og består til stor del av lydlagte storyboards med noen tidlige animasjonssekvenser. En musikkvideo er også gjort plass til som seg hør og bør.

Under overskriften «Bak kulissene» finner man de mest interessante bestanddelene i ekstramaterialet. En måtelig lang dokumentar beskriver deler av produksjonsprosessen og byr på intervjuer med regissørene, produsenter og deler av den kreative staben. Komponist Alan Menken får også noe taletid her, og beskriver samarbeidet med noen av artistene som deltar med sang. Her finnes også et kommentarspor hvor regissørene og produsent Alice Dewey i kjent stil tørrprater seg gjennom filmen. Intet spektakulært.

Q-gjengen er en grei utgivelse av en grei film på det jevne fra en haltende kjempe.

Anmeldt av Tom-Erik Lønnerød, 03.02.05

Anmeldelsen ble opprinnelig publisert hos Hjemmekinoguiden DVDnett.no

Ja

[Disney Qgjengen cover](#);